

ČESKÝ ARMYSHOP JE SVĚTOVÝ FENOMÉN

MASH - kus chlapáctví, historie, životního stylu i šance, jak zpět do mládí

Seprané a značně jeté khaki triko s oprýskaným bílým nápisem U. S. Army mně věnovala kamarádka v polovině osmdesátých let. Bylo od jejího bratra-emigranta a vojáka z Ameriky a přineslo mně potíže v tehdejších zaměstnání. Počátkem let devadesátých jsem si pak opatřil v jednom z prvních a vychválených armyshopů u nás, v Holoubkově, zatuchlinou a desinfekcí páchnoucí vojenskou americkou košili s nášivkou W. Hernandez, která snad zažila Vietnam a v Praze na Jiřáku k tomu i olivové kalhoty se spoustou kapes.

TEXT: JIŘÍ KNOTEK FOTO: JAN MALÝ

ZE ŠPELUNĚK SPECIÁLKY

Čas trhnul oponou a vedle špelunek se posléze objevily i slušné prodejny se speciálním sortimentem mnohem širším, v nichž kromě vojenských přebytků různých armád je možné sehnat i další výstrojní arzenál než jen oblečení, airsoftové zbraně, bojové nože a další. A i když army móda není až takový fenomén, jakým byly svého času nepřebrané blue jeans, je pravdou, že ovlivňuje dnes již svými prvky čím dál víc i módu civilního sektoru, stejně jako vojenský výzkum a věda civilní výrobu v nejrůznějších technických oborech.

STEJNÝ A PŘITOM JINÝ

Ve Vltavské ulici v Praze na Smíchově neujde náš pozornosti voják zvoucí do armyshopu MASH, speciální prodejny armádní a outdoorové výbavy, kterou provozují od listopadu 2006 společně Martin Horník a František Laštovka. Zatímco Martin Horník má stavební firmu a armyshop je pro něho vlastně realiza-

cí záliby, František Laštovka je ostříleným antikvárním militaristou, neboť do této branže vkročil spolu se vznikem jednoho z prvních pražských A-shopů.

Rozlohou nevelký krámk se od jiných podobných téměř neliší: stěny příkrývají věšáky s ramínky uniforem, kabáty, maskáčové rukavice, plato s nejrůznějšími nášivkami, v regálech se vrství kalhoty, svetry, trika, košile, boty, u stropu hřadují brigádýrky, přilby, polystyrénové hlavy s nasazenými plynovkami. Interiér doplňuje prosklený pult a v něm různé svítlny, odznaky, nože, boxery, kasry a řada drobných doplňků vojenské výstroje a také vitríny se speciálními noži, k čemuž, jak je mně zdůrazněno, dal podnět a jejichž spolurealizátorem je známý architekt „messerkunst“, odborník a instruktor boje s nožem Martin Hradecký.

Přesto se tento A-shop čmsí od jiných odlišuje: panují v něm jakási ihned pocítovaná pohoda, domácí, přátelská atmosféra, jež jdou na konto především obou společníků: nikdo se netváří otráveně a pohrdavě nad vašimi

Armyshop Mash ve Vltavské ulici v Praze na Smíchově s figurkou vojáka zvoucího ke vstupu. Tato speciální prodejna armádní a outdoorové výbavy nabízí: kalhoty, batohy, nádobí, vlajky, vesty, rukavice, nože, bojové nože, obuv, opasky, pouzdra, prádlo, spací pytle, stany, svítlny, trička, dalekohledy, čepice, blůzy, knihy, kompas, nášivky, kukly, znehodnocené zbraně, broušení nožů. Vykupují se zde rovněž věci z období 2. světové války – medaile, vyznamenání a vše, co souvisí s vojenstvím. Stránky www.armyshop-mash.cz slouží rovněž jako internetový obchod s vojenským materiálem, výstrojí, doplňky a potřebami pro pobyt v přírodě.

V MASHI naleznou příznivci chladných zbraní bohatý výběr nožů – od těch běžných až po super kvalitní a bojové nože

„pitomně laickými dotazy“, jak jsem nejdnou v podobných zařízeních vysleđoval. Navíc je zde čisto a nikde ani závan kryptového oděru či naftalínové inhalace, jak tomu zhusta v oněch zařízeních je. Můžete jen tak očumovat, ptát se, vyzvídat, nic nekoupit a odejít, můžete si objednat nejsoucí, nechat si snést na hromadu to, tamto a ještě ono a vždy se vám k tomu dostane i vyčerpávajících informací a odpovědí s dovětkem děkujeme, přijďte zas. Jo, být miltárně zdatný, militantně zaměřený a přitom slušný, tedy lze. Velmi slušné jsou i ceny, za které se zde prodává.

ARMYSHOP NENÍ HOSPODA

Otevřít si a provozovat armyshop není totéž jako otevřít si hospodu, kde se čeká, že z ní bude hlavně sypat. Prodejny armádní výbavy jsou především obrovský kus fandovství, patřičného naturelu a předpoklad, že to člověka bude bavit a že bude stále dost těch, kteří se k tomu staví zrovna tak.

„To už má člověk tak nějak v krvi, k tomu se nemůžete nutit,“ říká František Laštovka. „Já a mí kamarádi jsme už vlastně od nějakých našich patnácti prubovali zprvu vojenské autáky, tatrovky, gazíky, uazy a jinou techniku a blbli jsme okolo ní. No a vyvíjelo se to dál až po dnešek.“

„Musí vás to zajímat, souvisí s tím i vztah k přírodě, k vojenství – to jde ruku v ruce,“ přidává Martin Horník. „Chodí k nám spousta mladých lidí v pubescentním věku, kupují si oblečení na paintball, airsoft, a podobně, což, myslím, je pořád lepší, než kdyby šáněli fet a fetovali někde pod mostem. Takhle alespoň vyrazí do přírody a vyblbnou se tam. Hodně si sem chodí pro výbavu lidí ze skautských oddílů, takže naše prodejna nemá jen militantní zaměření. To v žádném případě.“

MÍT A UMĚT SEHNAT

Záměrem smíchovského armyshopu MASH je oslovovat co nejširší klientelu, protože dnes

je už mezi vyznavači militarií mnoho zájmových skupin se zaměřením na konkrétní armády a tematiku. Proto musí najít zájemce v takovéto prodejně prakticky všechno, nebo mít garantováno, že věc jeho zájmu se mu pokusí prodávající sehnat. Na čemž v podstatě stojí i existence prodejny s takto vyhraněným sortimentem. Takže se zde můžeme probírat od A až do Z třeba účelovými kalhotami, obuví, rukavicemi, šálami, čepicemi, barety – zkrátka kompletním specializovaným oblečením. Stejně tak ale třeba i noži, tonfami, taktickými svítilnami, nepřeborným množstvím nášivek a odznaků – současných i historických – najdeme zde i minohledačky, originál ručně vyrobené sekery, mačety, znehodnocené historické zbraně pro jejich sběratele, jako například ruský tankový kulomet či československý samopal vzor 26 a jiné: výčet všeho by byl značně obsáhlý a pracný asi jako inventura ve skladu domácích potřeb.

RARITOU JE ARMÁDNÍ KOLO

Správný armyshop by měl disponovat alespoň jednou raritou, jinde se nevyskytující. Ta zpravidla spadá do historie, ale v případě armyshopu ve Vltavské ulici v Praze 5 je to věc čerstvě současná. Je jí **americké horské vojenské kolo používané k přesunu některými speciálními jednotkami**, je správně zelené, předimenzované stran únosnosti, dá se bleskově jedním tahem pomocí středového čepu složit a vložit do auta nebo do speciálního batohu. Do oka vám padne ihned po vstupu do prodejny.

„To je velká zajímavost,“ praví František Laštovka podobně jako Jindřich Plachta v roli

zkoušeného pana učitele Matulky ve filmu Cesta do hlubin študákovy duše, když zřel vitrínu s pružníky. „Tohle kolo – troufnu si říci – je možná jedno jediné v republice. Protože se k nám dostalo náhodou a člověk, co nám ho přinesl, možná ani nevěděl, že je to až tak výji-

Chloubou armyshopu MASH - vojenské kolo používané speciálními americkými jednotkami pro zrychlený přesun a přepravu materiálu terénem. Je pevné, jednoduše složitelné, váží 14 kilogramů, má naddimenzovanou únosnost, masivní rám a konstrukci vůbec, teleskopické vidlice, výkonné brzdy a sedm rychlostí

mečná věc. Teď se nám podařilo získat kontakt a ta kola sem chceme začít vozit. Aniž bychom to tušili, lidi kolo znají, ale jen ze zahraničních publikací a z internetu, ovšem na živo ho nikdo ještě neviděl.“

AIRSOFT, ANI PLYNOVKY NE, VALEČNÁ LITERATURA ANO

Dobrý výběr nožů je možná doménou armyshopu MASH, neboť nabízí tento nástroj, který prožívá dnes svou velkou renesanci v mnoha

Armyshopy připomínají více než co jiného bývalé venkovské obchody se smíšeným zbožím, takže vybrat si zde lze prakticky všechno, ovšem ze sortimentu souvisejícím s vojenstvím, armádou a pobytem v přírodě

Ruský tankový kulomet je originál, jen z něj nejde samozřejmě střít. Je to pěkná věčička a provozovatelé armyshopu MASH Martin Horník (vlevo) a František Laštovka o něj i o podobné kousky také patřičně pečují

variantách, provedeních, kvalitě a tedy i řadě cenových relací. Lze zde koupit ovšem i naprosto špičkové bojové nože nejznámějších značek i těch, používaných v praxi v různých armádách světa. Laik se ptá, odborník kupuje, neboť i přesto, že jde o novinky a velmi kvalitní nože, jejich cena je sympatická.

Co zde ovšem nenajdete jsou airsoftové, paintballové zbraně nebo plynové zbraně. Ty zde nevedou a vést nechtějí. Mají k tomu své důvody. K mání jsou ale takzvané „zavařenky“, tedy zbraně znehodnocené pro sběratelské účely a fandů militární historie.

„Velice známý a dobře prodáváný je třeba náš kulomet padesát devítka a nyní nám přibyly do nabídky i originál ruský tankový kulomet a replika kulometu Mauser, tedy záležitosti na stěnu, nicméně zájem o ně je slušný,“ sundává ze zdi jeden z kulometů Martin Horník. „Nebo naše samopaly šestadvacítky, pumpičky či jednašedesátky Škorpiony – o ně začal být opětovně zájem.“

Jinou zajímavostí je třeba nošená, ale jako fungl nová německá policejní kombinéza na motocykl z goratexu, známá z úspěšného seriálu německé TV Kobra 11, v podstatě za směšnou cenu oproti několika desítkám tisíc, které ve skutečnosti stojí. A pozor – sběratelé tištěných militárií a knih jistě ocení, že i ty jsou zde sehnatelným artiklem, zařazeným v šanonech hezky podle období. Najít se v nich dá možná leccos, co v té které sbírce ještě chybí...

Na adresu válečných tiskovin František Laštovka dodává, že je sice neinzerují, nicméně

fajnšmekři o nich ví: „Naučilo se k nám chodit takových pět párů, kteří nás po této stránce plně vytěžují. Hlídatí si to a už u nás nakoupili pěkných pár věcí. Jde o věci, které nejsou běžně dostupné, skutečné originály, žádný xerox a to sběratele táhne.“

PARADOX VŮČI ZAHRAŇIČÍ

A jak se vůbec plní a vybavuje takováto prodejna sortimentem? Martin Horník: „Většinu vozíme ze zahraničí - osmdesát procent z Německa - a vše je závislé na tamních kontaktech. Něco málo dodávek přichází i ze Spojených států.“ A jak se kontakty v tomto

oboru podnikání navazují? František Laštovka: „Velice těžko, když chcete sehnat a prodávat slušné zboží za rozumné ceny. Je to dost problémová věc a každý si tyto kontakty drží pod pokličkou.“

Shodneme se z vlastní zkušenosti na tom, že obdobné prodejny v Evropě i v zámoří, byť odtud k nám zbožím proudí, paradoxně nedisponují zdaleka tak pestrým sortimentem (nemluvě o absenci kloudných nožů a jakýchkoliv, byť znehodnocených zbraní, jaký je k mání v armyshopech v České republice). Což je velice zvláštní a činí to z českých armyshopů vskutku zajímavý fenomén, z toho

důvodu hojně navštěvovaný a využívaný i zahraničními zákazníky. Pro mnohé je to takový zážitek, že si útroby shopů fotografují, s čímž mají zkušenost i v MASHi. Nedávno zde užaslí američtí turisté například zlikvidovali zásobu amerických vojenských čutor z druhé světové války...

DĚTI I VETERÁNI, ARMÁDA I POLICISTÉ

Druhá světová mimo jiné přitahuje dodnes mnoho lidí více generací a největší sběratelský zájem je právě o věcné pozůstatky z ní. Další zájem je tak řečeno „o Ameriku“, ale jak se shodují Martin Horník a František Laštovka, minulostí nezatížená mladá generace - až 40% - „dělá“ ruskou či sovětskou armádu. Jenže ruské armádní zboží se těžko získává, protože v euforii se po odchodu všechno po sovětských vojácích, coby okupantech zlikvidovalo pod heslem „co je ruské, je špatné“ a dnes je po tom sběratelský hlad.

„Takže v souvislosti se zmíněnou nutností kontaktů tomu, kdo by se ruské a sovětské armádě chtěl věnovat, nezbyvá než rozjet se do Ruska a najít tam ty správné kontakty. Jde o naprosto shodný postup jako v našem případě, tedy jako při zaměření na jiné země,“ dodává Martin Horník.

V souvislosti s tím se zde střídá poměrně pestrá klientela zákazníků, od těch nejmladších, sedmiletých po osmdesátileté veterány, zájmové skupiny, dost sem chodí nakupovat i armáda trika a ponožky, policisté, hlídací služby a podobně.

„Legrační je sledovat ty nejmenší,“ směje se Martin Horník. „Začíná to odznáčkama a čepicí koupenými maminkou, po pár měsících už dítě přijde samo a po čase, jak roste jeho zájem, se tady komplet oblékne.“

Kontaktní adresa: Armyshop MASH, Vltavská 22, Praha 5 – Smíchov, tel.: 728 33 22 88, www.armyshopmash.cz

1) Kdo si rád zdobí příbytek zbraněmi, může v MASHi uspět třeba nákupem „zavařenky“ v podobě již legendární české pumpičky, samopalu vzor 26. Kromě schopnosti střelby mu nic nechybí, jak předvádí František Laštovka

2) Záplava nášivek, insignií a odznaků až oči přecházejí - v armyshopu MASH jejich výběrem můžete strávit hezku řádku času...

3) Kdo byl na vojně ví, jak důležitá je pro vojáka v terénu bota. Pro fajnšmekry vojenské a další účelové obuvi je ve smíchovském armyshopu MASH rovněž dostatečný výběr nové obuvi, pochopitelně jen číselný repertoár v rozsahu jako u Bati kde nenajdou